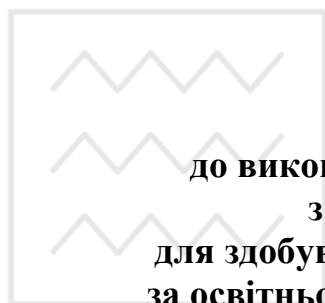

Національний університет
водного господарства
та природокористування

Міністерство освіти і науки України
Національний університет водного господарства та природокористування
Кафедра державного управління, документознавства та інформаційної
діяльності

06-14-63

Національний університет
водного господарства
та природокористування

**Методичні вказівки
до виконання практичних завдань та самостійної роботи
з навчальної дисципліни «Архівна справа»
для здобувачів вищої освіти першого (бакалаврського) рівня
за освітньо-професійною програмою «Публічне управління та
адміністрування» спеціальності 281 «Публічне управління та
адміністрування» НУВГП денної та заочної форми навчання**

Рекомендовано
науково-методичною радою
з якості ННІЕМ
протокол № 3 від 06.02.2020 р.

Рівне – 2020

Методичні вказівки до виконання практичних завдань та самостійної роботи з навчальної дисципліни «Архівна справа» для здобувачів вищої освіти першого (бакалаврського) рівня за освітньо-професійною програмою «Публічне управління та адміністрування» спеціальності 281 «Публічне управління та адміністрування» НУВГП денної та заочної форми навчання [Електронне видання] / Корбутяк В. І., Маланчук Л. О., Цецик Я. П. – Рівне : НУВГП, 2019. – 14 с.

Укладачі: Корбутяк В. І., к.т.н., доцент кафедри державного управління, документознавства та інформаційної діяльності;
Маланчук Л. О., к.е.н., доцент кафедри державного управління, документознавства та інформаційної діяльності;
Цецик Я. П., к.і.н., доцент кафедри державного управління, документознавства та інформаційної діяльності.

Відповідальний за випуск: Сазонець І. Л. – д.е.н., професор, завідувач кафедри державного управління, документознавства та інформаційної діяльності

Керівник групи забезпечення

Антонова С. Є.

© Корбутяк В. І., Маланчук Л. О.,
Цецик Я. П., 2020
© НУВГП, 2020

Мета курсу «Архівна справа» – навчитися застосовувати набуті знання у професійній діяльності, правильно зберігати службові документи, вміти їх описувати, фондувати та своєчасно передавати їх на тимчасове або постійне зберігання у відповідний архів.

Основні завдання навчальної дисципліни:

- вміти проводити описування документів з метою їх тимчасового або постійного зберігання;
- навчитися здійснювати внутрішню експертизу цінності документів;
- вміти проводити та аналізувати результати роботи експертно-перевірних комісій архіву;
- аналізувати роль органів влади у формуванні документальних комплексів та їх збереженості;
- оволодіти методикою практичного використання різноманітних документальних комплексів;
- володіти методикою визначення фондової приналежності документів органів влади, громадських організацій та приватних осіб;
- знати та застосовувати на практиці технологію зберігання документів;
- володіти правилами відновлення та реставрації документів.

Відповідно до освітньо-професійної програми з навчальної дисципліни «Архівна справа» **студент повинен уміти:**

- засвоїти сучасні досягнення в галузі архівування документів;
- опанувати основні принципи взаємозв'язку різних типів та видів документів;
- уміти використовувати на практиці ключові аспекти описування, зберігання та фондування службових документів;
- використовуючи відповідні знання у професійній діяльності та практиці державного управління.

Міждисциплінарні зв'язки. Предмет перебуває у тісних зв'язках із такими навчальними дисциплінами і галузями знань: історія України та українська культура, архівознавство, документознавство.

Навчальна програма дисципліни «Архівна справа» розрахована на студентів, які навчаються за освітньо-кваліфікаційними програмами підготовки бакалаврів.

Відповідно до освітньо-професійної програми з навчальної дисципліни **студент повинен знати:**

- історію становлення та розвитку архівної справи в Україні;
- особливості формування фондів в органах виконавчої влади та місцевого самоврядування;
- механізм ведення обліку різних видів документів;
- порядок передачі документів на постійне чи тимчасове зберігання у відповідних архівних підрозділах;
- правила ведення обліку архівних документів;
- принцип діяльності архівного підрозділу органу влади та місцевого самоврядування;
- правила хронологічної належності документів;

- принципи архівного описування документів;

ЗМІСТ

Тема 1. Архівознавство як наука	5
Тема 2. Система архівних установ сучасної України.....	6
Тема 3. Національний архівний фонд України.....	7
Тема 4. Організація архівних документів.....	8
Тема 5. Експертиза цінності архівних документів та комплектування державних архівів.....	9
Тема 6. Облік архівних документів.....	10
Тема 7. Описування архівних документів. Науково-дослідна та методична робота архівних установ	11
Тема 8. Технології зберігання та використання архівних документів....	12

Тема 1. Архівознавство як наука

План

1. Поняття про архівознавство та архівну справу.
2. Особливості зберігання документів у органах виконавчої влади та місцевого самоврядування.
3. Предмет архівознавства та об'єкт архівознавства.
4. Методи архівознавчих досліджень.

Завдання для самостійної роботи

1. Зародження та розвиток науки про архіви.
2. Основні терміни та визначення архівної справи у публічному управлінні.
3. Основні принципи архівної праці.
4. Зв'язок архівної справи з іншими науками та навчальними дисциплінами.
5. Історичне та документознавче архівознавство.

Рекомендована література

1. Матяш І. Архівознавство. Методологічні засади та історія розвитку. К. : НАУКМА, 2012. 516 с.
2. Архівознавство : підручник для студентів вищих навчальних закладів України / Ред кол.: Я. С. Калакура (гол. ред.) та ін. К., 1998.
3. Архівознавство : підручник для вузів / Я. С. Калакура, І. Б. Матяш, Г. В. Боряк, Л. А. Дубровіна. К., 2002.
4. Архівознавство : підручник для студентів іст. ф-тів вищ. навч. закладів України / За заг. ред. Я. С. Калакури та І. Б. Матяш. К., 2000.
5. Архівознавство : підручник для студентів історичних факультетів вищих навчальних закладів України / За заг. ред. Я. С. Калакури та І. Б. Матяш. К., 2002.
6. Нариси історії архівної справи в Україні : навч. посібник для вузів / За ред. І. Б. Матяш. К., 2002.
7. Архівістика : термінологічний словник / Упоряд. К. Є. Новохатського. К., 1998.
8. Архівні установи України: Довідник Ч. 1. К., 2005.
9. Український науково-дослідний інститут архівної справи та документознавства URL: <https://undiasd.archives.gov.ua/>
10. Законодавство України URL: <http://www.rada.kiev.ua/>
11. Державна архівна служба України URL: <https://archives.gov.ua/>

Тема 2. Система архівних установ сучасної України

План

1. Структура архівної системи сучасної України.
2. Нормативно-правові акти, які регулюють діяльність архівних установ. Державний комітет архівів України: його повноваження та функції.
3. Центральні державні архіви України, особливості їх діяльності.
4. Місцеві державні архіви. Комунальні архіви.
5. Проблема створення та діяльності відомчих архівів в Україні.

Завдання для самостійної роботи

1. Галузеві державні архіви.
2. Архівні підрозділи державних наукових установ, музеїв та бібліотек.
3. Архівні підрозділи органів державної влади, органів місцевого самоврядування, державних і комунальних підприємств, установ та організацій: їх повноваження та функції.
4. Архівні підрозділи об'єднань громадян, релігійних організацій, а також підприємств, заснованих на приватній формі власності.
5. Архівні установи, засновані фізичними особами.

Рекомендована література

1. Матяш І. Архівознавство. Методологічні засади та історія розвитку. К. : НАУКМА, 2012. 516 с.
2. Архівознавство : підручник для студентів вищих навчальних закладів України / Ред кол.: Я. С. Калакура (гол. ред.) та ін. К., 1998.
3. Архівознавство : підручник для вузів / Я. С. Калакура, І. Б. Матяш, Г. В. Боряк, Л. А. Дубровіна. К., 2002.
4. Архівознавство : підручник для студентів іст. ф-тів вищ. навч. закладів України / За заг. ред. Я. С. Калакури та І. Б. Матяш. К., 2000.
5. Архівознавство : підручник для студентів історичних факультетів вищих навчальних закладів України / За заг. ред. Я. С.Калакури та І. Б.Матяш. К., 2002.
6. Нариси історії архівної справи в Україні : навч. посібник для вузів / За ред. І. Б. Матяш К., 2002.
7. Архівістика : термінологічний словник / Упоряд. К. Є. Новохатського. К., 1998.
8. Архівні установи України: Довідник Ч. 1. К., 2005.
9. Український науково-дослідний інститут архівної справи та документознавства. URL: <https://undiasd.archives.gov.ua/>
10. Законодавство України. URL: <http://www.rada.kiev.ua/>.
11. Державна архівна служба України URL: <https://archives.gov.ua/>

Тема 3. Національний архівний фонд України

План

1. Поняття Національний архівний фонд (НАФ).
2. Порядок віднесення документів НАФ до унікальних, внесення їх до Державного реєстру Національного культурного надбання та зберігання.
3. Склад і структура НАФ України.

Завдання для самостійної роботи

1. Основні групи документів в структурі НАФ України.
2. Комплектування державного архіву документами НАФ.
3. Закон України «Про Національний архівний фонд і архівні установи».

Рекомендована література

1. Матяш І. Архівознавство. Методологічні засади та історія розвитку. К. : НАУКМА, 2012. 516 с.
2. Архівознавство : підручник для студентів вищих навчальних закладів України / Ред кол.: Я. С. Калакура (гол. ред.) та ін. К., 1998.
3. Архівознавство : підручник для вузів / Я. С. Калакура, І. Б. Матяш, Г. В. Боряк, Л. А. Дубровіна. К., 2002.
4. Архівознавство : підручник для студентів іст. ф-тів вищ. навч. закладів України / За заг. ред. Я. С. Калакури та І. Б. Матяш. К., 2000.
5. Архівознавство : підручник для студентів історичних факультетів вищих навчальних закладів України / За заг. ред. Я. С. Калакури та І. Б. Матяш. К., 2002.
6. Нариси історії архівної справи в Україні : навч. посібник для вузів / За ред. І. Б. Матяш К., 2002.
7. Архівістика : термінологічний словник / Упоряд. К. Є. Новохатського. К., 1998.
8. Архівні установи України: Довідник Ч. 1. К., 2005.
9. Метальникова Н. Проблеми комплектування архівів фондами громадських об'єднань у сучасній Україні. *Студії з архівної справи та документознавства*. К., 1997. Т. 2. С. 25-29.
10. Хрестоматія з архівознавства : навчальний посібник для вузів / Упоряд. Г. В. Боряк та Р. Я. Пиріг, за ред. І. Б. Матяш. К., 2003.
11. Архівні установи України: Довідник. Т. I Державні архіви / Держкомархів. Упор. Андрієвська Л. та ін. 2-е вид. доп. К., 2005. 692 с.
12. Кулешов С. Г. Документознавство: Історія. Теоретичні основи. К., 2002.
13. Українське архівознавство: Історія, сучасний стан і перспективи. Ч. 1. К., 1997.
14. Український науково-дослідний інститут архівної справи та документознавства. URL: <https://undiasd.archives.gov.ua/>
15. Законодавство України. URL: <http://www.rada.kiev.ua/>.
16. Державна архівна служба України. URL: <https://archives.gov.ua/>

Тема 4. Організація архівних документів

План

1. Положення про організацію архівних документів.
2. Організація документів на рівні системи архівних установ.
3. Організація документів на рівні архіву.
4. Основні принципи і методи фондування документів.

Завдання для самостійної роботи

1. Особливості та порядок фондування документів органів виконавчої влади та місцевого самоврядування на рівні архівів їх регіональних органів структурних підрозділів.
2. Організація документів на рівні справи.
3. Поточна організація документів.

Рекомендована література

1. Матяш І. Архівознавство. Методологічні засади та історія розвитку. К. : НАУКМА, 2012. 516 с.
2. Архівознавство : підручник для студентів вищих навчальних закладів України / Ред кол.: Я. С. Калакура (гол. ред.) та ін. К., 1998.
3. Архівознавство : підручник для вузів / Я. С. Калакура, І. Б. Матяш, Г. В. Боряк, Л. А. Дубровіна. К., 2002.
4. Архівознавство : підручник для студентів іст. ф-тів вищ. навч. закладів України / За заг. ред. Я. С. Калакури та І. Б. Матяш. К., 2000.
5. Архівознавство : підручник для студентів історичних факультетів вищих навчальних закладів України / За заг. ред. Я. С. Калакури та І. Б. Матяш. К., 2002.
6. Нариси історії архівної справи в Україні : навч. посібник для вузів / За ред. І. Б. Матяш. К., 2002.
7. Архівістика : термінологічний словник / Упоряд. К. Є. Новохатського. К., 1998.
8. Архівні установи України : довідник Ч. 1. К., 2005.
9. Лозицький В. Національний архівний фонд як складова інформаційних ресурсів суспільства. *Студії з арх. справи та документознавства*. К., 1998. Т. 3. С. 51-52.
10. Метальникова Н. Проблеми комплектування архівів фондами громадських об'єднань у сучасній Україні. *Студії з архівної справи та документознавства*. К., 1997. Т. 2. С. 25-29.
11. Хрестоматія з архівознавства : навчальний посібник для вузів / Упоряд. Г. В. Боряк та Р. Я. Пиріг, за ред. І. Б. Матяш. К., 2003.
12. Український науково-дослідний інститут архівної справи та документознавства. URL: <https://undiasd.archives.gov.ua/>

Тема 5. Експертиза цінності архівних документів та комплектування державних архівів

План

1. Поняття експертизи документів. Критерії експертизи документів НАФ.
2. Рівні експертизи документів.
3. Етапи та порядок експертизи.
4. Порядок утворення та функціонування експертних комісій.
5. Організація комплектування державного архіву. Організація комплектування архіву організації.

Завдання для самостійної роботи

1. Унікальні документи та їх визначення.
2. Державна реєстрація документів НАФ.
3. Переліки документів та їх значення для експертизи.

Рекомендована література

1. Матяш І. Архівознавство. Методологічні засади та історія розвитку. К. : НАУКМА, 2012. 516 с.
2. Архівознавство : підручник для студентів вищих навчальних закладів України / Ред кол.: Я. С. Калакура (гол. ред.) та ін. К., 1998.
3. Архівознавство : підручник для вузів / Я. С. Калакура, І. Б. Матяш, Г. В. Боряк, Л. А. Дубровіна. К., 2002.
4. Архівознавство : підручник для студентів іст. ф-тів вищ. навч. закладів України / За заг. ред. Я. С. Калакури та І. Б. Матяш. К., 2000.
5. Архівознавство : підручник для студентів історичних факультетів вищих навчальних закладів України / За заг. ред. Я. С. Калакури та І. Б. Матяш. К., 2002.
6. Нариси історії архівної справи в Україні : навч. посібник для вузів / За ред. І. Б. Матяш К., 2002.
7. Архівістика : термінологічний словник / Упоряд. К. Є. Новохатського. К., 1998.
8. Лозицький В. Національний архівний фонд як складова інформаційних ресурсів суспільства. *Студії з арх. справи та документознавства*. К., 1998. Т. 3. С. 51-52.
9. Метальникова Н. Проблеми комплектування архівів фондами громадських об'єднань у сучасній Україні. *Студії з архівної справи та документознавства*. К., 1997. Т. 2. С. 25-29.
11. Паламар Н. Нові матеріали та технології в реставрації документів. *Студії з архівної справи та документознавства*. К., 2000. Т.6. С. 70-71.
12. Український науково-дослідний інститут архівної справи та документознавства. URL: <https://undiasd.archives.gov.ua/>

Тема 6. Облік архівних документів

План

1. Поняття «облік архівних документів».
2. Вимоги до архівних документів: єдність обліку з структурною організацією архівних документів; єдність обліку з системою зберігання документів; централізація; уніфікація; динамічність; достовірність; повнота.
3. Облікові документи архіву.

Завдання для самостійної роботи

1. Книга обліку надходжень документів на постійне зберігання; список фонду архіву; перелік фондів, що містять особливо цінні документи; аркуші архівного фонду архівний опис.
2. Реєстр описів; паспорт архіву; картка архівного фонду.

Рекомендована література

1. Матяш І. Архівознавство. Методологічні засади та історія розвитку. К. : НАУКМА, 2012. 516 с.
2. Архівознавство : підручник для студентів вищих навчальних закладів України / Ред кол.: Я. С. Калакура (гол. ред.) та ін. К., 1998.
3. Архівознавство : підручник для вузів / Я. С. Калакура, І. Б. Матяш, Г. В. Боряк, Л. А. Дубровіна. К., 2002.
4. Архівознавство : підручник для студентів іст. ф-тів вищ. навч. закладів України / За заг. ред. Я. С. Калакури та І. Б. Матяш. К., 2000.
5. Архівознавство : підручник для студентів історичних факультетів вищих навчальних закладів України / За заг. ред. Я. С. Калакури та І. Б. Матяш. К., 2002.
6. Нариси історії архівної справи в Україні : навч. посібник для вузів / За ред. І. Б. Матяш К., 2002.
7. Архівістика : термінологічний словник / Упоряд. К. Є. Новохатського. К., 1998.
8. Архівні установи України : довідник Ч. 1. К., 2005.
9. Тельчаров А. Д. Архивоведение. Конспект лекцій. М., 2004.
10. Хрестоматія з архівознавства : навчальний посібник для вузів / Упоряд. Г. В. Боряк та Р. Я. Пиріг, за ред. І. Б. Матяш. К., 2003.
11. Архівні установи України : довідник. Т. I Державні архіви / Держкомархів. Упор. Андрієвська Л. та ін. 2-е вид. доп. К., 2005. 692 с.
12. Кулешов С. Г. Документознавство: Історія. Теоретичні основи. К., 2002.
13. Українське архівознавство: Історія, сучасний стан і перспективи. Ч. 1. К., 1997.
14. Український науково-дослідний інститут архівної справи та документознавства. URL: <https://undiasd.archives.gov.ua/>

Тема 7. Описування архівних документів. Науково-дослідна та методична робота архівних установ

План

1. Архівне описування: поняття, види.
2. Завдання архівного описування.
3. Одиниці описування.
4. Елементи описування та інформаційні характеристики. Заголовок справи. Шифр. Анотація документів.
5. Визначення оригінальності чи копійності документів, ступеня повноти, способу відтворення; крайні дати документів справи.

Завдання для самостійної роботи

1. Принципи описування архівних документів.
2. Правила описування архівних документів.
3. Поняття про науково-дослідну роботу архівних установ.
4. Завдання, зміст і форми методичної роботи в архівних установах.

Рекомендована література

1. Матяш І. Архівознавство. Методологічні засади та історія розвитку. К. : НАУКМА, 2012. 516 с.
2. Архівознавство : підручник для студентів вищих навчальних закладів України / Ред кол.: Я. С. Калакура (гол. ред.) та ін. К., 1998.
3. Архівознавство : підручник для вузів / Я. С. Калакура, І. Б. Матяш, Г. В. Боряк, Л. А. Дубровіна. К., 2002.
4. Архівознавство : підручник для студентів іст. ф-тів вищ. навч. закладів України / За заг. ред. Я. С. Калакури та І. Б. Матяш. К., 2000.
5. Архівознавство : підручник для студентів історичних факультетів вищих навчальних закладів України / За заг. ред. Я. С. Калакури та І. Б. Матяш. К., 2002.
6. Нариси історії архівної справи в Україні : навч. посібник для вузів / За ред. І. Б. Матяш. К., 2002.
7. Архівістика : термінологічний словник / Упоряд. К. Є. Новохатського. К., 1998.
8. Архівні установи України : довідник Ч. 1. К., 2005.
9. Хрестоматія з архівознавства : навчальний посібник для вузів / Упоряд. Г. В. Боряк та Р. Я. Пиріг, за ред. І. Б. Матяш. К., 2003.
10. Архівні установи України: Довідник. Т.І Державні архіви / Держкомархів. Упор. Андрієвська Л. та ін. 2-е вид. доп. К., 2005. 692 с.
12. Український науково-дослідний інститут архівної справи та документознавства. URL: <https://undiasd.archives.gov.ua/>
13. Державна архівна служба України. URL: <https://archives.gov.ua/>

Тема 8. Технології зберігання та використання архівних документів.

План

1. Роль і значення забезпечення збереження архівних документів.
2. Організація зберігання документів.
3. Температурно-вологісний режим зберігання архівних документів та його особливості для різних їх категорій.
4. Світловий режим. Санітарно-гігієнічний режим. Охоронний режим.

Завдання для самостійної роботи

1. Пожежна безпека архівних документів.
2. Реставрація та консервація архівних документів.
3. Роль реставрації архівних документів у системі збереженості НАФ України.
4. Структура та функції реставраційної майстерні державного архіву.
5. Порядок видачі та користування документами.

Рекомендована література

1. Матяш І. Архівознавство. Методологічні засади та історія розвитку. К. : НАУКМА, 2012. 516 с.
- 2 Архівознавство : підручник для студентів вищих навчальних закладів України / Ред кол.: Я. С. Калакура (гол. ред.) та ін. К., 1998.
3. Архівознавство : підручник для вузів / Я. С. Калакура, І. Б. Матяш, Г. В. Боряк, Л. А. Дубровіна. К., 2002.
4. Архівознавство : підручник для студентів іст. ф-тів вищ. навч. закладів України / За заг. ред. Я. С. Калакури та І. Б. Матяш. К., 2000.
5. Архівознавство : підручник для студентів історичних факультетів вищих навчальних закладів України / За заг. ред. Я. С.Калакури та І. Б.Матяш. К., 2002.
6. Нариси історії архівної справи в Україні : навч. посібник для вузів / За ред. І. Б. Матяш К., 2002.
7. Архівістика : термінологічний словник / Упоряд. К. Є. Новохатського. К., 1998.
8. Архівні установи України : довідник Ч. 1. К., 2005.
9. Хрестоматія з архівознавства : навчальний посібник для вузів / Упоряд. Г. В. Боряк та Р. Я. Пиріг, за ред. І. Б. Матяш. К., 2003.
10. Архівні установи України: Довідник. Т.І Державні архіви / Держкомархів. Упор. Андрієвська Л. та ін. 2-е вид. доп. К., 2005. 692 с.
12. Український науково-дослідний інститут архівної справи та документознавства. URL: <https://undiasd.archives.gov.ua/>
13. Державна архівна служба України. URL: <https://archives.gov.ua/>

СПИСОК ОСНОВНОЇ ЛІТЕРАТУРИ ПО КУРСУ АРХІВНА СПРАВА

1. Матяш І. Архівознавство. Методологічні засади та історія розвитку. К. : НАУКМА, 2012. 516 с.
2. Архівознавство : підручник для студентів вищих навчальних закладів України / Ред кол.: Я. С.Калакура (гол. ред.) та ін. К., 1998.
3. Архівознавство : підручник для вузів / Я. С. Калакура, І. Б. Матяш, Г. В. Боряк, Л. А. Дубровіна. К., 2002.
4. Архівознавство : підручник для студентів іст. ф-тів вищ. навч. закладів України / За заг. ред.. Я. С. Калакури та І. Б. Матяш. К., 2000.
5. Архівознавство : підручник для студентів історичних факультетів вищих навчальних закладів України / За заг. ред. Я. С.Калакури та І. Б.Матяш. К., 2002.
6. Нариси історії архівної справи в Україні : навч. посібник для вузів / За ред. І. Б. Матяш. К., 2002.
7. Архівістика : термінологічний словник / Упоряд. К. Є. Новохатського. К., 1998.
8. Архівні установи України : довідник Ч. 1. К., 2005.
9. Тельчаров А. Д. Архивоведение : конспект лекцій. М., 2004.
10. Хрестоматія з архівознавства: навчальний посібник для вузів / Упоряд. Г. В. Боряк та Р. Я. Пиріг, за ред. І. Б. Матяш. К., 2003.

СПИСОК ДОДАТКОВОЇ ЛІТЕРАТУРИ ПО КУРСУ АРХІВНА СПРАВА

11. Архівні установи України: Довідник. Т.І Державні архіви / Держкомархів. Упор. Андрієвська Л. та ін. 2-е вид. доп. К., 2005. 692 с.
- 12.. Кулешов С. Г. Документознавство: Історія. Теоретичні основи. К., 2002.
13. Українське архівознавство: Історія, сучасний стан і перспективи. Ч. 1. К., 1997.
14. Типове положення про архівний підрозділ державного органу, органу місцевого самоврядування, державного підприємства, установи і організації, затверджене наказом Головного архівного управління при Кабінеті Міністрів України від 16 жовтня 1995 р. № 47.
15. Типове положення про державний архів області, міст Києва та Севастополя затверджено постановою Кабінету Міністрів України № 989 від 22 серпня 1996 р.
16. Лозицький В. Національний архівний фонд як складова інформаційних ресурсів суспільства. Студії з архівної справи та документознавства. К., 1998. Т. 3. С. 51-52.
17. Метальникова Н. Проблеми комплектування архівів фондами громадських об'єднань у сучасній Україні. Студії з архівної справи та документознавства. К., 1997. Т. 2. С. 25-29.
18. Паламар Н. Нові матеріали та технології в реставрації документів. Студії з архівної справи та документознавства. К., 2000. Т.6. С. 70-71.

12. Український науково-дослідний інститут архівної справи та документознавства. URL: <https://undiasd.archives.gov.ua/>
20. Законодавство України URL: <http://www.rada.kiev.ua/>.
21. Державна архівна служба України. URL: <https://archives.gov.ua/>
22. Національна бібліотека ім. В. І. Вернадського.
URL: <http://www.nbu.gov.ua/>
23. Рівненська централізована бібліотечна система (м.Рівне, вул. Київська,44). URL: <http://www.cbc.rv.ua/>
24. Наукова бібліотека НУВГП (м.Рівне, вул. Олекси Новака, 75) URL: <http://nuwm.edu.ua/naukova-biblioteka> (інформаційні ресурси у цифровому репозиторії).

